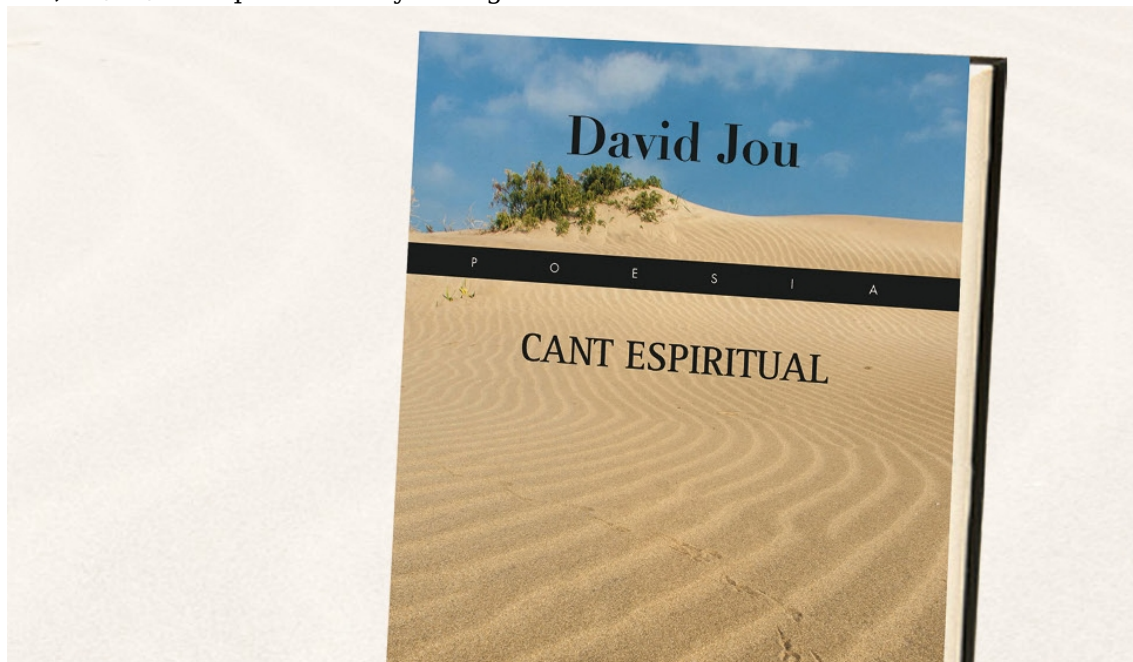

David Jou: “El cant espiritual és una discussió amb Déu”

Dm, 28/11/2017 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Aquest físic i poeta considera que “parlem massa poc de Déu”. És una de les motivacions que l'han portat a escriure *Cant espiritual*, que acaba de publicar Viena Edicions i que aquest dilluns s'ha presentat a la llibreria Claret.

David Jou (Sitges, 1953) aposta per continuar la tradició catalana del cant espiritual, que considera un diàleg conflictiu i crític.

D'un poema escrit fa 25 anys avui se'n desplega tot un poemari.

És la cloenda d'un conjunt de cinc llibres que he publicat en anys consecutius sobre el tema religiós. Comença amb temes de ciència i fe, incorpora la mística, el diàleg interreligiós i també Nadal i Setmana Santa. *Cant espiritual* tanca aquest cicle amb una reflexió des de l'espiritualitat cristiana sobre els aspectes humans del diví i sobre els aspectes divins de l'humà. Què som els humans, quina relació tenim amb Déu, quina aproximació fa Déu cap a nosaltres.

L'estructura del llibre respon a aquesta dualitat. S'hi llegeix la seva experiència religiosa?

Sí, són moments d'una intensitat especial, que es van acumulant. S'hi sumen els records, l'experiència profunda, les representacions artístiques. És aquest triple aspecte d'experiència vital, de reflexió intel·lectual i d'intensitat artística.

Parla de reflexió intel·lectual. El llibre mostra també la força de la raó que cerca un sentit.

La biologia, l'evolució, la genètica ja ens diuen moltes coses de qui som nosaltres. La persona de la cultura d'avui se sorprèn si dius que “sense Déu no podríem entendre res”, perquè pot entendre tota una sèrie de coses. Però sense negar cap d'aquestes coses biològiques que ens resulten tan interessants, des d'un punt de

vista religiós, la biologia no permet entendre-ho tot. Hi ha un sentit, que no és només una construcció, que et desborda, tal com la física desborda el planeta i la galàxia. Et trobes davant d'una realitat més gran. M'interessava veure com comprenem; un diàleg amb una cosa molt més àmplia.

Un desig de comprendre que formula com a pregària...

De vegades quan estàs dins de la ciència voldries anar comprenent cada vegada més coses, dintre d'un procés inacabable. I la ciència d'avui et diu coses noves respecte la d'ahir. Jo crec que la comprensió cristiana és molt més simple, molt més oberta, va més al cor de l'amor i del sentir: estima Déu sobre totes les coses i l'altre com a tu mateix. I el més important que pots comprendre és com portar a la pràctica aquestes coses, que són molt estimulants i que deixarien un món molt millor i amb més pau.

Comprendre no és saber cada vegada coses i més coses i que no pots creure fins que no ho hakis comprès tot. Sinó que és el típic diàleg mil·lenari: comprendre per creure, creure per comprendre, un diàleg mutu.

Dedica bona part del llibre a les constel·lacions i l'univers. Comprendre la petitesa humana, davant d'aquesta immensitat, pot generar fred. Déu és un abric?

Hi ha el doble sentit. D'una banda Déu t'abriga davant d'aquesta immensitat, però quan et sents abrigat, Déu et fa fora del teu abric i la teva comoditat i et porta a buscar la justícia. En el cristianisme hi ha aquest doble moviment. Per una banda, et sents arrecerat, per un Déu que faria que la previsibilitat de l'univers no fos la mort. I, alhora, és un Déu que no consent que et quedis tancat en la teva comunitat, en la teva interioritat, sinó que també et porta a la solidaritat, a interessar-te per la justícia. M'interessa molt aquest doble moviment, aquest batec del cap endintre i cap enfora del cristianisme. No és només una contemplació, sinó l'estima a l'altre com a tu mateix, que et fa sortir de tu.

Podria haver resolt el seu poemari només com a pràctica estètica. En canvi, hi afegeix tota la qüestió social.

El cristianisme sempre té aquest component que no et permet tancar-te en tu mateix, en el teu silenci i la teva meditació, la teva respiració i la teva tranquil·litat. Això només és un moment i et recorda que la cosa és molt més important. A [La mística dels dies](#) parlava de la mística de la naturalesa, la mística de la solidaritat i la mística de la raó. Totes elles poden acabar-se en sí mateixes i poden prolongar-se cap a Déu. Quan totes tres alhora es prolonguen cap a Déu, tenen una força extraordinària.

En el seu cant espiritual també juga amb la tipografia.

La segona part del llibre té una vessant de poesia experimental. Hi ha una part en negreta i, de tant en tant, unes cursives més clares. Totes seguides permeten llegir fragments de diferents cants espirituals. És un homenatge a la tradició literària catalana de cants espirituals que **Sam Abrams** va estudiar tan bé en un quadern de la Fundació Joan Maragall.

Quina actitud cal per a la poesia religiosa?

Simplement cal explorar en allò que un sent. Però la cultura actual que no està gaire interessada en el tema religiós; sí, en canvi, en una recerca espiritual. El tema religiós a mi em sembla molt important i se'l treu de sobre amb massa frivolitat. Això demana noves perspectives, elements d'exploració i diàleg.

La poesia religiosa és molt rica, té una tradició extraordinària. Les seves imatges fa cinquanta o cent anys resultaven evidents; però avui has de buscar noves metàfores. La poesia religiosa planteja com parlar de Déu avui. Hi ha un element místic en la recerca espiritual d'avui. Però, com es concreta? No es pot quedar tancada en ella mateixa; ha d'arribar a la societat a través de la solitud, com dèiem, amb la naturalesa, amb la raó o amb el diàleg interreligiós, que és el tema del meu llibre [Cartografies de Déu](#).

La paraula precisa l'ajuda a comunicar un Déu que estima? Com hi cap Déu en un poema?

Déu sempre ho desborda tot això. Aquests poemes no volen contenir Déu sinó fer una ressonància d'aquesta presència. Si deixes de parlar d'una cosa, socialment deixa d'existir. M'interessa que es parli de Déu. I que se'n parli no tant com a certesa sinó com a inquietud, com a recerca. Aquestes ressonàncies en alguna persona coincidirán molt amb la seva experiència vital. A d'altra gent, el mateix poema, no li dirà res; però un altre poema molt diferent potser sí. Es tracta d'anar provant, no d'incloure l'essència de Déu en un poema, sinó de mostrar-ne el seu reflex.

Abans parlava de la força de la mística. El llibre comença amb la figura de Maria, que expressa la maternitat, però també la fe i el ser disponible.

La trobo una figura molt rica. Pot semblar sorprenent que un científic d'avui escrigui sobre Maria; però a mi em sembla una figura molt interessant per aquesta disponibilitat, l'obertura total a la realització d'alguna cosa.

I vincula l'Anunciació a la reflexió sobre el temps...

En ciència, en física, hi ha inquietud i curiositat per què representa el temps. És un tema molt polèmic, no sabem si el temps és continuu o és discret. I el temps és un dels temes de l'Anunciació. Podem sortir del temps? No només el temps com a fletxa o com a roda, sinó el temps com a punt, com a singularitat que pot canviar tota la història. Aquesta possibilitat que fa present Déu en el món, Déu en la història.

En poesia t'enfrontes molt al temps com a punt d'inspiració, que pot orientar tota una obra o un poema i que pot donar sentit a una sèrie de fets i d'experiències. I evidentment, amb el tema de la maternitat, hi ha Nadal i la Passió i l'acompanyament en el dolor.

Per acabar, tornem a la coberta del llibre. Per què va decidir titular-lo *Cant espiritual*?

Titular *Cant espiritual* era apuntar-se a tota una tradició catalana amb la voluntat de continuar-la. En el conjunt de les literatures hispàniques, el tema religiós ens fa pensar en la poesia mística castellana. I trobo que també és interessant, dins de la literatura catalana, aquest tradició. El cant espiritual és una discussió amb Déu, més que no pas una acceptació a deixar-se omplir per Déu. És una cosa més

conflictiva, més crítica. En els cants espirituals l'home acostuma a discutir amb Déu, com podria passar en el llibre de Job.

Quan llegeixo els dels cants espirituals de **Joan Maragall**, de **Josep Palau i Fabre** o d'**Ausiàs March**, els llibres del **Blai Bonet** i de l'**Antoni Ferrer Perales** també generen moments molt intensos. Crec que el lector català d'avui no és conscient de la intensitat i de la força que arribaven a tenir. Jo vull contribuir a aquesta força.